

I henhold til adresseliste

Saksbehandler, innvalgstelefon

Kristin Lugg, 69 24 75 58

Oppstart av verneprosess for 7 skogområder i Viken

Statsforvalteren melder med dette oppstart av verneprosess for 4 nye verneområder og 3 utvidelser av eksisterende naturreservat i Viken. Hensikten med oppstartsmeldingen er å innhente synspunkter og sikre medvirkning før det lages et konkret verneforslag. Innspill sendes til Statsforvalteren i Oslo og Viken innen 26. april 2023.

I samsvar med naturmangfoldloven § 42, melder Statsforvalteren med dette oppstart av verneprosess for følgende nye områder:

- **Tresvika og Brattholmen**, Hvaler kommune, ca. 265 dekar, 1 grunneier
- **Bonn**, Frogn kommune, ca. 112 dekar, 1 grunneier
- **Bonneholet**, Frogn kommune, ca. 291 dekar, 1 grunneier
- **Godfarfoss**, Nore og Uvdal og Hol kommune, ca. 9 471 dekar, 15 grunneiere

Og utvidelse av:

- **Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat**, Rollag kommune, ca. 2 234 daa, 3 grunneiere
- **Fjella og Burumtjern naturreservater**, utvidelse og sammenslåing på ca. 1 520 dekar i Marker og Rakkestad kommuner, 6 grunneiere
- **Smihagen naturreservat**, Frogn kommune, ca. 5 dekar utvidelse, 1 grunneier

Aktuell verneform er naturreservat etter naturmangfoldloven § 37. Naturfaglige rapporter og kart over områdene kan sees på Statsforvalterens hjemmeside, <https://www.statsforvalteren.no/nb/oslo-og-viken/>, under miljø og klima, eller oversendes per post ved forespørsel. Vi gjør spesielt oppmerksom på at avgrensningene ikke er et verneforslag, men er det arealet som skal utredes videre i verneprosessen. Det må forventes endringer.

Områdene er tilbudt for vern av skogeierne selv gjennom ordningen med frivillig vern av skog.

Om formålet med vernet og områdene

Skogvernet skal bidra til at ingen arter og naturtyper utrykkes og at et representativt utvalg av norsk natur bevares for kommende generasjoner. Halvparten av alle truede arter i Norge, og en rekke truede naturtyper, finnes i skogen. De aller fleste av disse artene er knyttet til den eldste, urørte

skogen. Veldig mange arter av insekter, sopp og flere fuglearter er avhengig av gammel skog og død ved. Ved vern får skogen bestå og utvikle seg fritt, og mange arters livsmiljø sikres. Skogvern er derfor et viktig og prioritert tiltak for å bevare norsk naturmangfold. Stortinget har satt et mål om vern av 10 % av skogarealet i Norge.

Tresvika og Brattholmen

Tresvika og Brattholmen ligger sør og sørøst for Makø på Nordre Sandøy i Hvaler kommune. Utredningsområdet består av to adskilte delområder, der store deler av Brattholmen utgjør en del, og Tresvika og området nordover, den andre delen. Områdene har en god del skinn furuskog stående på svaberg. Mellom disse forekommer det gjerne blandingsskoger. Sandstrender med bakenforliggende furuskog på antatt sandjord finnes også, samt noen små arealer med svartor-strandskog. De største kvalitetene ved området er kombinasjonen av områdets beliggenhet og forekomsten av lite påvirket skog med en del dødvedkvaliteter og strandnatur. Området har et godt potensial for rødlistede arter knyttet til dødved og strandlokaliteter, og da særlig blant insekter. Også undersøkelser på insektmangfoldet ved Makø i 2018 tilsier at Tresvika og Brattholmen burde huse en del rødlistede insekter knyttet til dødvedelementer eller strandlokaliteter.

I dag brukes områdene stort sett av besøkende som kommer over med ferja eller i egen båt/kajakk som enten blir der én dag eller overnatter. Aktiviteten er størst i sommerhalvåret, og de aller fleste bruker sandstrandområdene inne i Tresvika. Der er det tilrettelagt med bord, bålplass og en utedo. Den foreslåtte avgrensningen har tatt hensyn til eksisterende og fremtidig tilrettelegging for det enkle friluftslivet i Tresvika og bukta rundt, og syd på Brattholmen.

Bonn

Bonn er en fuktig, lavereliggende bekkedal innerst i Bunnefjorden. Skogen er i hovedsak eldre granskog med innslag av boreale og edle lauvtrær. Vegetasjonen varierer mellom rike partier i dalbunnen til fattigere vegetasjonstyper oppover i lisdene. Artsmangfoldet er stort, med mange funn av til dels høyt rødlistede arter, særlig sopparter knyttet til død ved. Det interessante artsmangfoldet er primært knyttet til stor forekomst av død ved i ulike nedbrytningsstadier. Verneforslaget er delt i to der E 134 krysser over bekkedalen på bru.

Bonneholet

Bonneholet er et lavereliggende gammelskogsområde med stor topografisk variasjon på vestsiden av Bunnefjorden. Verneforslaget er på ca. 292 daa. Det er stor variasjon mellom rike partier på marine avsetninger og fattige, skrinne åsrygger. De største naturverdiene er knyttet til partier med eldre, dødvedrik granskog, grov eik og partier med rik edelløvsog, Det er registrert flere rødlistede naturtyper, f.eks. høgstaudeedelløvsog og svartorsumpskog, og det er en rekke funn av rødlistede arter, først og fremst sopp. I nord grenser verneforslaget til Knardal hyttefelt.

Godfarfoss

Området er på ca. 9,5 km² og ligger ved sørsiden av Pålsbufjorden, øst for Dagali. I forbindelse med konsesjonskrav knyttet til utbygging av Godfarfoss kraftverk, ble området undersøkt for biologisk mangfold. Skogen i området har høye verneverdier ved at den består av gammel furuskog i naturskogsfase. Området er høytliggende, fattig og med et kontinentalt klima. De store verdiene nyttes til at skogen er svært gammel og saktevoksende. Det har for disse skogsområdene vært en lang kontinuitet som gjør at arter knyttet til slike substrat og livsmiljø har overlevd. Det er registrert flere hundre funn av rødlistete arter og minst 18 gammelskogstilknyttede

rødlisterarter etter ny rødliste for 2021. Gammel furunaturskog med god kontinuitet og brannpåvirkning over større areal er sjeldent både i Norge og internasjonalt.

Kraftstasjonen med tilknyttet infrastruktur er under etablering og grensene for dette anleggsområdet er ikke tatt inn i offentlig kartverk, men et eventuelt naturreservat vil legges utenom områder med nye inngrep. Tilsvarende er det noen nye hogster som er forsøkt grenset ut av oppstartsområdet, men som ikke er tilstrekkelig vurdert i felt. Det vil dermed være behov for noe justering av grensene i henhold til oppstartsarealet. Veien på sørsiden av Pålbufjorden går gjennom området.

Trillemarka utvidelse

Utvidelsesforslaget ligger på vestsiden av Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, om lag 600-700 moh. Det består av to delområder, et nord og et sør for bekkekløfta Søråe. Tilbudsområdet ble kartlagt i 2021. På en eiendom i det sørlige delområdet har skogeier trukket tilbudet etter kartleggingen. På en eiendom i det nordlige delområdet er avgrensingen noe endret etter kartlegging. Her er noe areal lagt til, og noe er trukket ut.

Nesten hele området har gammel gran- og furunaturskog. Granskogen inneholder en god del dødved, og det er stedvis rik lavflora. I furuskogen finnes en del kelo-elementer, også med brannspor. De største verneverdiene finnes rundt Bjørnhølfjellet, der det er velutviklet boreal kalkgranskog i naturskogtilstand. Slik skog er i liten grad fanget opp i det eksisterende reservatet. I utvidelsesforslaget finnes også høgstaudegranskog og innslag av rik gransumpskog. Området har et rikt arts mangfold med en rekke rødlistede arter.

Det går skogsbilvei gjennom det nordlige delområdet og inn til Kalveløkmyran inne i eksisterende reservat. Nedenfor Bjørnhølfjellet går grensa langs kanten av skogsbilvei.

Fjella og Burumtjern utvidelse og sammenslåing

Utredningsområdet utgjør 1 520 dekar og ligger mellom Fjella og Burumtjern naturreservater, og nordvest for Fjella naturreservat i to delområder. Tilbudet ble kartlagt i september 2020. Arealet som ble tilbudt i Indre Østfold har begrensede verneverdier og kunne ikke prioriteres på grunn av begrenset budsjett. Noen arealer i Marker som ikke ble funnet verneverdige ved kartlegging er inkludert i oppstartsarealet da eventuell fremtidig drift av skogen ville måtte kjøres ut gjennom vernet areal. Samtidig vil et eventuelt vern av de tilbudte arealene i Marker sørge for en bedre sammenbinding mellom Fjella og Burumtjern naturreservater.

Utredningsområdet utgjør furudominert areal med rolig topografi mellom 220 og 280 meter over havet, i sørboreal vegetasjonssone. Den viktigste kvaliteten for området er at det bidrar til et større sammenhengende område med gammel furuskog, sammenbindingen kan gi et samlet vernet areal på ca. 19 700 daa. Et vern av området kan bidra til å dekke mangler i skogvernet innenfor de generelle manglene for biologisk gammel skog i lavlandet i tillegg til at det skårer høyt for mangelloppfyllelse for storområde. Området har stor verdi for naturopplevelse og friluftsliv.

Smihagen utvidelse

Smihagen naturreservat foreslås utvidet med 5-6 dekar. Det er flere store, gamle og mulig hule eiker i området, enkelte store bøketrær og noen grove læger. Utvidelsen vil være et fint supplement til dagens reservat.

Les mer om områdene

Du kan lese mer om hvert enkelt område i de respektive naturfaglige rapportene lagt ut på Statsforvalterens hjemmeside. Der det er vurdert tilstrekkelig med allerede kjent kunnskap om naturverdiene, henvises det til mer informasjon i www.naturbase.no.

Hva innebærer vernet?

Vern av et område som naturreservat vil medføre at ingen kan foreta seg noe som forringer verneverdiene og at vegetasjon og dyreliv er vernet mot skade og ødeleggelse. Dette innebærer forbud mot hogst, fysiske inngrep og motorferdsel. Bruk av områdene til blant annet friluftsliv, jakt, fiske, bær- og sopplukking vil derimot være tillatt. Hvilke bestemmelser som gjelder for det enkelte område, blir beskrevet i verneforskriften når verneforslagene kommer på formell høring.

Innspill og videre prosess

Statsforvalteren melder nå oppstart av verneplanarbeid for å innhente synspunkter og sikre medvirkning før det utformes et konkret verneforslag. Vi vil gjerne ha opplysninger om naturverdier og brukerinteresser, og ønsker innspill som kan bidra til gode løsninger for både bruk og vern. Vi ber fylkeskommunen og kommunen vurdere hvordan lokale og regionale planer best kan tilpasses verneforslagene.

Etter gjennomgang av kommentarer til oppstartsmeldingen og drøftinger med grunneierne og deres organisasjoner, vil verneforslaget med detaljert områdeavgrensning og verneforskrifter sendes på høring med frist på to måneder for å komme med uttalelse. I høringen vil det også gis en nærmere beskrivelse av områdene. Etter høringen vil Statsforvalteren gå gjennom uttalelser, gjøre eventuelle justeringer og sende vår tilrådning for vern til Miljødirektoratet. Endelig vernevedtak fattes av Kongen i Statsråd.

Ved frivillig vern forutsettes det at grunneierne og staten blir enige og inngår avtale om erstatning, avgrensning og vernebestemmelser før vernevedtak. Slike avtaler er ikke inngått ennå, men skogeierne har direkte eller via skogeierforeningen akseptert oppstart av verneprosess. I løpet av prosessen vil forhandlingene avklare om det er grunnlag for en endelig avtale.

Merknader til oppstartsmeldingen

Merknader til oppstartsmeldingen og innspill til verneplanarbeidet sendes pr e-post til sfovpost@statsforvalteren.no, eller som brevpost til: Statsforvalteren i Oslo og Viken, Postboks 325, 1502 Moss.

Frist for å komme med merknader er 26. april 2023.

Dette brevet sendes til grunneiere og andre aktuelle høringsinstanser. Adresselisten er lagt ut på Statsforvalterens hjemmeside. Vi ber om å bli kontaktet ved feil eller mangler i listen.

Ta gjerne kontakt med Statsforvalteren dersom dere har spørsmål.

Kontaktinformasjon til saksbehandlere:

Eldfrid Engen, 32 26 68 09, eldfrid.engen@statsforvalteren.no (Bonn, Bonneholet, Smihagen, Trillemarka-Rollagsfjell (utv))

Christian Hillmann, 22 00 36 35, christian.hillmann@statsforvalteren.no (Godfarfoss)

Kristin Lugg, 69 24 75 58, kristin.lugg@statsforvalteren.no (Tresvika og Brattholmen, Fjella og Burumtjern (utv))

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Kristin Lugg
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Bonn utredningsområde
- 2 Bonneholet utredningsområde
- 3 Smihagen (utv) utredningsområde
- 4 Tresvika og Brattholmen utredningsområde
- 5 Godfarfoss utredningsområde
- 6 Trillemarka-Rollagsfjell (utv) utredningsområde
- 7 Fjella og Burumtjern (utv) utredningsområde
- 8 Tresvika og Brattholmen Naturfaglig rapport
- 9 Bonn skoganalyse Kartleggingsrapport
- 10 Bonneholet Kartleggingsrapport skoganalyse
- 11 Bonn og Bonneholet naturfaglig rapport
- 12 Godfarfoss Naturfaglig rapport
- 13 Trillemarka-Rollagsfjell 2021 Naturfaglig rapport
- 14 Trillemarka-Rollagsfjell utvidelse Skoganalyse Naturfaglig rapport
- 15 Fjella og Burumtjern utv Naturfaglig rapport
- 16 Adresseliste oppstart mars 23